

Л. ОВСЕПЯН

ТОЛКОВАНИЯ БИБЛЕЙСКОЙ КНИГИ "ПЕСНЬ ПЕСНЕЙ" И ИХ ОСОБЕННОСТИ

В армянской средневековой литературе изучение толкований Библейской книги "Песнь Песней" связано с христианскими литературными традициями. В связи с этим применением особое значение имеет изучение аллегорических толкований "Песнь песней" в контексте мировой культуры.

В статье в основе традиций всемирных толковательных школ (Александрийской, Антиохской) представлены особенности толкований Библейской книги "Песнь песней" и их общие черты в переводных толкованиях Оригена Александрийского и Григора Нисского, а также в толкованиях Григора Нарекаци и Вардана Аревелци. Выявлены родственные связи армянский толкований "Песнь песней" с классическими христианскими толкованиями.

Գարունը Խաղաթրան

Մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, պրոֆեսոր

[illegible]

Ամեն ինչ - գորշ առօրյա: Ինչպես միշտ - գորշ փուշտ փողոց: Սա-
ռը ջուր: Խաղողը: Գոհան: Մարդիկ: Կառքեր: Մարդիկ: Երևան: Աստա-
ֆյան փողոց: Ընամթախ: Ալեքսիս փաշ: Խաղաղ - խաղող - բաղաթ
(- 390, 392):

Հելյինսուրը՝ չշլած միակազմ՝ նախադասությունների միջոցով խոսքը պարճառում է սեղմ, դիպուկ, կենդանի: Մեր առջև կարծես կենդանանում է Հին Երևանի իրական պատկերը:

Ինչպես Հայտնի է, անվանական անդամ՝ Նախագահությունը պոր-

ծածկում են արտաշատեղու համար առարկայի եղելությունը, գոյությունը սովորաբար տեղում, պայմաններում: Արդյալի անվանական նախադասությունների գլխավոր անդամն արտաշատեղում է գոյականի ուղղական հոլովով: Չարենյի ստեղծագործություններում կարելի է հանդիպել բազմաթիվ արդյալի անվանական նախադասությունների: Օր.

Անձրև: Մշուշ թաց: Խոնավ-անձրևոտ լրիկուն: Կարմիր բանակ (I-399):

Երևան: Աստաֆյան փողոց: Նստած է խանութպան Համոն: Աշուն է (I-392):

Երևասարդ Չարենյի բանաստեղծական աշխարհը մտած էին երկու աղբյուր: Դրանցից մեկը Կարսի առարկան է՝ իրական կյանքը: Մյուս աղբյուրը սիմվոլիստների խոստացած անկրակն է, հավելյալ աշխարհն է՝ «Երազների աննյութական աշխարհը»: Չարենյի մեծ հմուտները և լեզվական ճաշակը օգնում են, որ մեր առջև այսպես ներկայանան իր երազների աշխարհը, թախիծը, հույսերն ու պատրանքները.

Մեք այգեբլբ միշտ գեղի վեր՝

Դեպի բարձր մեք տխրի (I-16):

Չանապատ բեռներ ա կաղաթս լճեր:

Երկինքներ, որպես երազներ հողա:

Երկինքներ, որպես մանկական այգեբ:

Մենակ էի ես: Ինձ հետ էիր դու:

Տանձրների փարդեր, հույզի ծաղիկներ,

Երազի աստղեր, հույսերի ցայեր (I-24):

Ու՛ ետից գեղեր

Փարցի վրա ու հողա վրա (I-20):

Պատանի Չարենյը Հայրենակից պատանիների հետ միասին ենթարկվում է կամավորական շարժման ռումանտիկային և դնում է դարավոր սոցիալիստիկ գեղարվեստ: Բայց նրա պատանեկան վառ պատկերացումները սեղի են սաղլա դաժան իրականությունը: Մի քանի անվանական նախադասությունների միջոցով Հեղինակն ընթերցողին է ներկայացնում աշխարհավեր պատերազմը, ջարդերի զարհուրելի պատկերները, համասարած մահվան ու սովերածության սեւապրանները.

Կամոֆոր:

Հարկական բանակ:

Հրացան: Թնայանոթ: Ռումբեր:

Մա՛հ:

Մա՛հ:

Մա՛հ:

Ընդհանուր, հանուր:

Չինվերի, աղբյուր, հարսի (I-419):

Մեզ Հայանի է, որ Չարենյն իր կյանքը և քնարը անմոռոցիոր նովիւնը Հեղափոխությունը, որը բանաստեղծի աշխարհը անհանդիման ու տարտամ ուղիներից ստանում է դեպի պատմության շրջադարձի ուղիները: Ահա այս անցման ճշգրիտ բանաձևումը.

Ուղիներից: Խնդրություն: Ու մի

Անհատական մասնական միասին-

Եւ՛ հողի սանձարձակ թնայ (I-424):

Ի դեպ ռազմական է աղբյուրի այն հանդամանքը, որ Չարենյը հաճախ պարզ և բարդ նախադասություններին դուրսհանալով դրսևորում է անվանական անդամ նախադասություն, ինչպես նշված օրինակում: Հեղափոխական իրադարձությունների խոստացված, հախուռն ու փոփոխական պատկերը հստակում է ընթերցողի աչքի առաջ հետևյալ նախադասություններով.

Տանձր:

Թվական հրի:

Կարմիր բանակ,

Կաղաթս,

Չարենյ:

Չարենյ:

Չինվերներ կարմիր:

Գեղեր (I-424):

Կարմիր բանակ:

Հողի էն Հեղեղները սև:

Մոսկովյան դաշտերի վրա

Հայրենի քաղաքի լուս (I-425):

Անվանական անդամ նախադասությունների կազմության մեջ որոշ դեր են կատարում աղ, ահա, ահա և ցուցական բառերը, որոնք, դրվելով գոյականի վրա, հաճախ ցույց են տալիս առարկայի գոյությունը, գնահատելով սովորաբար տեղում: Չարենյը պահպանել է անվանական նախադասությունների և՛ կառուցվածքային, և՛ բովանդակային առանձնահատկությունները, ուստի չի անտեսել նման կառուցվածքի անվանական նախադասությունները.

Եւ՛ ահա

Հոնիս,

Հուլիս...

Եւ՛ ահա

Մեղադրված,

Հսկանքներ... (I-423):

Բայր նրանց, ում որ Հոգին վառվում է միտ,-
 Բայր նրանց Հոգիներին արեւալու,-
 Կրանքի՛, մաշի՛, այս ամէնի անջնջմամբ
 Ողբակոչող Հոգիներին- աղօժ ին, աղօժ ին (I-354):
 Մաօրվա կարմիր ր, կարմիր ձեր երթին
 Ողբալն- ալեկի՛ տանական, արի,
 Քան աղօժար ըս, երկի՛ ր արնաքամ,
 Կարմիր ր Նաիրի (I-365):
 Ողբա՛ ին, բարաւանանար ընկի՛ ր,
 Հանքազս բծ, Հանքախո՛ ր, Հաղթա՛ խ... (I-388):
 Ողբա՛ն ալիկոյրիմ առդեւան,
 Ձեզ ծառա Արֆանս Մադր (II-23):
 Մնականական նախադասութիւններում արտաւայտւում են Չարենցի
 զգացումները, վերաբերմունքը անվանալի առարկայի Հանդէպ:
 Գրկէս թէ՛ բռ, մանկական ու անբիծ,-Մ խ, կի՛ն,-ցնարք, ըս՛ ր Շամի-
 րա՛ մ ու Մաալա՛ ծ (I-23):
 Բաղ ինչա՛ միայն կիրք ու կին,
 Միայն շող ու Հշտանք անուշ (I-201):
 Հրդեհի առափած, Հրդեհ ու կրակ,
 Օ՛, Վաճաղն արի (I-317):
 Մաալի՛ կ, Հեռու առեփ, ինչպէս դարերն Հեռու,
 Ո՛վ Թարմութիւն դարնան, անուշ կարկաչ առափ (I-285):
 Ինչպէսի՛ բազմաբար երգեր-
 Ո՛ւ հաղք, Հեքիաթ, Գաղմանք (I-388):
 Ի՛նչ: Ճառէ՛ ր: Հեռաղի՛ ր: Սու՛ գ գալցե կամ:
 Ի հարկէ չէ (II-127):
 Էյ ին՛, ապապալց, Ֆանտաստի՛ կ պարուն (III-48):
 Չարենցի ստեղծագործութիւններում մեծ տեղ են գտել սլարդ Համա-
 ռուտ, պարզ ընդարձակ և բարդ անվանական նախադասութիւնները:
 Համառուտ նախադասութիւնները արտաւայտւում են միայն ուղղական
 հորիզով դրված գոյականով, դերանունով և թվական-գոյական կապակ-
 ցութեամբ:
 Երևան: Քան թվական: Կրակներ, Գաճեր:
 Մնջում են նրանք, Կանչում են նրանք, ակնարկում են ինձ (I-425):
 Երևան: Մաաֆրան փողոյ: Գիշեր: Մաճրկ: Մշուշ:
 Կարմիր բանակ (I-317):
 Տարա՛ ր, Ժան-Ժակ Ռաւսո՛, Ֆրդեր-դէ-Մալի՛ ս,
 Բաղա՛ կ, Ռեդյարդ Կիպլինգ, Չորթն ու Մաճարի (II-337):
 Ռազիս:

Մաակա:
 Կրկն:
 Վաճառակէ Ե Իրիչր (II-127):
 Շող: Փաշի: Խաղաղութիւն (II-303):
 Իր խոսքը ավելի պատկերավոր դարձնելու նպատակով Չարենցը ըն-
 դարձակ անվանական նախադասութիւններում Հաճախ է գործածել գո-
 րականական անդամի լրացումներ՝ որոշիչ, Հատկացուցիչ, բացահայտիչ:
 Որաշիտ- Կարա: Էդ մի կատու: Ոսկեգոծ: Ոսկեդար (II-49):
 Խոսիս: Մհախր սարսում: Հեռան կրակներ ապրում (II-426):
 Տախառտուններ ընդարձակ,
 Մնադրամիլ Հովտներ ու սանդեր Հեռանիտ,
 Հորիզանից Հորիզան ձրանէ դաշակի սոլիտակ: Լա՛ ին երկնքի առի փո-
 փած դրուդեր անդարդ ու Հանդիքա (I-374):
 Մրկաքամ մերերէր կարկառ: Ճանապարհ-դարշ, փշապառ, սոր:
 Տերկաթափ ծառեր (I-390):
 Հատկացուցիչով- Տանջանքի վարդեր, Հարկի ծաղիկներ,
 Երազի առաղեր, Հայերի ցոյքեր (I-16):
 Ո՛վ Թարմութիւն դարնան, անուշ կարկաչ առափ (I-285):
 Բացահայտիչով- Երևան:
 Մրկնքն Նաիրի (I-401):
 Տանութ:
 Թվական կանքի:
 Տանութ:
 Թվական օրի (I-424):
 Խոհանոցի դասն մոտ կամ խանութի մոտ Հաղի-
 Մաառումներ ու ամոթ խո՛ւ, առդնապներ փաղպի (I-188):
 Մանկութիւն... ոսկեթե թռչուն...
 Դերանուն ոսկի՛ Գնտի (I-413):
 Մաօրվա կարմիր ր, կարմիր ձեր երթին
 Ողբալն-ալեկի՛ տանական, արի,
 Քան աղօժար ըս, երկի՛ ր արնաքամ Կարմիր Նաիրի (I-365):
 Բուն բնցահայտիչ լրացում ունեցող անվանական նախադասութիւն-
 ները ավելի Հաճախ են Հանդիպում: Մենք նկատել ենք նաև մասնական
 բացահայտիչ լրացում ունեցող անվանական նախադասութիւն:
 Չրոնապատ լեռներ ու կապույտ լճեր:
 Երկնքներ, օրպէս երազներ Հողու:
 Երկնքներ, օրպէս մանկական աչքեր (I-24):
 Չարենցը չի անտեսել նաև բարդ անվանական նախադասութիւննե-
 րը: Բարդ Համադասական կառուցվածքով:

